

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Capvt I. De Consanguinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

TITULUS XIII.

De eo, qui cognovit consanguineam uxoris
sux vel sponsæ.

TITULUS XIV.

De consanguinitate & affinitate.

Majoris commoditatis compendiique gratiâ hōs duos Titulos non incongruè con-
jungimus, utpote quorum posterior totam prioris materiam exhaurit, dum in eo agi-
tur de affinitate in tota sua latitudine accepta, quâ complectitur tam eam, quæ contra-
hitur ex copula licita, quàm quæ oritur ex illicita, ac proinde eam quoque, quam
quis contrahit ex eo, quod cognoverit consanguineam uxoris suæ.

CAPUT I.

De Consanguinitate.

Quest. 219. Quid sit consanguinitas.

1. **R**esp. Consanguinitas sic dicta quasi
sanguinis unitas, seu sanguinis com-
munis participatio, communiter tam
à Theo legis, quàm Juristis, defini-
tur ex S. Thom. in 4. d. 40. q. unic. a. 1. quod
sit vinculum seu conjunctio personarum ab eodem
stipite propinquo per carnalem propagationem de-
scendentium. Dicitur primò vinculum: cum
consanguinei, eò quod ex uno sanguine, & ab u-
na radice seu stipite originentur sicut rami ex ar-
bo-
te, naturali quadam animorum conjunctione, nec
non rarò complexionis & morum, imò & corpo-
rum similitudine colligentur.

2. Dicitur secundo: *Ab eodem stipite*, seu pro-
genitore propinquo: ut Pirh. h. 1. n. 1. Sanch. L.
7. d. 50. n. 1. quia à communi stipite nimium re-
moto descendunt, consanguinei vocari non solent,
ne aliàs omnes homines, utpote ab Adamo & Noe-
mo descendentes, consanguinei inter se dicendi
forent. Cujus etiam communis modi loquendi
hæc est ratio; quod licet virtus generativa propen-
sa ad generandum sibi simile in omnibus ab Adamo
descendentibus secundum similitudinem specificam
seu humanam perseveret, non tamen quod ad simi-
litudinem individualem, secundum quam paren-
tes generant prolem sibi similem, eorum imaginem
referentem quod ad corporis, complexionis mo-
rumque habitudinem. Quæ virtus quod magis à
communi stipite per succedentes generationes pro-
greditur, eò magis dicta similitudo & sanguinis
proportio minuitur ac deficit, ut Lsidor. relatus in
c. consang. 35. q. 4. Ac proinde jam, ut bene Pirh.
l. c. ex Cōninck. d. 32. de Sacram. du. 1. n. 1. durat
ac procedit cognatio seu consanguinitas eò usque seu
in ter eos, qui secundum commune hominum ju-
diciū eundem sanguinem participant, eà parti-
cipatione ob diversam commixtionem & distanciam
à primo stipite non nimis deficiente. Quamvis hanc
propinquitatem satis declarari ipso verbo *stipite*,
absque eo, quod *propinquo* addi necesse sit, cen-
seat Castrop. tr. 28. d. 4. p. 7. n. 1.

3. Dicitur tertio: *Per carnalem propagationem*

descendunt: non addendo: *ad ordinariam*; siqui-
dem inter Christum & B. Virginem vera fuit con-
sanguinitas; quia ex uno stipite propinquo descen-
dunt, & ex sanguine Mariæ conceptum & effor-
matum Christi corpus, ministrante illâ totum
id, quod veræ matres naturales subministrant. Sanch.
Pirh. l. cit. non tamen propagatione carnali ordi-
naria, quæ sit concepto semine, ex Mariâ Christus
descendit. Neque etiam addendo cum Covar. in
epu. 2. p. c. 6. §. 6. n. 1. & aliis sequentia: vel *qua-
rum* (intellige personarum) *una ab alia descendit*:
ut vel sic Adam ejusque filii dici possint consangu-
inei, quales aliàs dici non possent, cum non de-
scendant Adam & Seth. ab eodem stipite, etsi hic ab
illo descendat; quia definitur hic consanguinitas,
prout hodie est in usu. Laym. Pirh. l. cit. Brevio-
rem, & ut putat, meliorem definitionem dat Barb.
adh. 1. n. 6. quod sit relatio ratione sanguinis per
naturalem generationem communicati. Ponit loco
genetis *ad relatio*, ut significet, consanguinitatem
non esse ipsum vinculum, sed causam ipsius vincu-
li, ita ut vinculum sit effectus consanguinitatis,
juxta quod dicit Cicero L. 1. de officiis. Sanguinis
conjunctione devinciti caritate homines. Dicit;
Ratione sanguinis: ad excludendas alias relationes.
Dicit: *Per naturalem generationem*: ut exclu-
dantur collateranei, qui etsi nutriti sint eodem san-
guine, & vel hinc dici possent conjuncti ratione
sanguinis, non tamen consanguinei. Juxta quam
definitionem ut Barb. Eva non fuit consanguinea A-
dami, utpote de cujus costa, non naturaliter, sed
miraculosè fuit efformata. E contra B. Virgo &
Christus fuere consanguinei; cum, ut Barb. ci-
tans D. Thom p. 3. q. 33. a. 4. in corp. generatio
Christi ex parte materiæ per Virginem Matrem ex-
hibita fuit naturalis. Atque ex his vides, etiam
illegitimos & spurios venire nomine consanguineo-
rum, cum spectato jure naturali, etiam illi ex com-
muni illis ac legitimis sanguine descendant; ad quæ,
ut Corrad. in pr. dispens. L. 7. c. 1. n. 6. quod ad ma-
trimonii impedimentum & dispensationem nullum
faciendum inter eos discrimen.

Quest.

Quaest. 220. Quotupliciter sumatur consanguinitas.

R Esp. Sumitur dupliciter in jure: Primò strictè ac civiliter, pro ut tantùm comprehendit fratres ex eodem patre petitos, & eos tantùm, qui per lineam masculinam seu per virilis sexus cognationem sunt conjuncti, ac ideo idem nomen & familiam sequuntur & agnati dicuntur, sive mares sint, sive feminæ. Sic Titius ejusque filii ac filia Germani fratres, eorumque filii ac filia agnati dicuntur & consanguinei in hac stricta significatione. Secundò latè & naturaliter secundum propriam actotam vim suam significandi, ut Barb. l. c. n. 7. pro ut comprehendit non tantùm eos & eas, qui ex parte patris, sed & eos, qui ex parte matris seu per lineam maternam sunt conjuncti, & cognati dicuntur; ita ut & agnatos & cognatos, seu omnes descendentes, sive à matribus, sive à feminis comprehendat; ita Pirh. b. t. n. 2. ex Barb. l. c. ubi is etiam, quòd Juris consulti & Imperatores consanguinitatis nomen frequentissimè in stricta illa ac civili significatione usurpent, licet etiam aliquando, sed ratio in dicta illa significatione propria ac naturali; ut constat ex l. cum quidem. ff. de acquir. hered. & ibi Gl. v. consanguineus. l. hac parte. ff. unde cognati. E contra Pontifices utantur illo in significatione illa lata, propria & naturali; ita ut vix unquam usurpent illud in significatione illa civili, ut constat ex c. tua nos. c. non debet. b. t. hodie dum verò ex consuetudine & communi loquendi usu usurpetur in lata illa significatione, & pro ut utriusque linea descendentes comprehendit, ut Bald. in l. ult. de V. S. num. 3.

Quaest. 221. Quid sit arbor consanguinitatis, stipites, linea, gradus.

1. **R** Esp. ad primum: Arbor consanguinitatis, accipiendi illam, pro ut complectitur ramos, radicem seu stipitem, est collectio personarum de uno sanguine propinquè participantium, distincta per stipitem, lineas & gradus; & sic à parte rei nihil est aliud, quàm omnes personæ consanguineæ collectivè sumptæ.

2. Resp. ad secundum: Stipes est persona, à qua omnes personæ illæ, de quarum conjunctione quaeritur, descendunt, seu originem ducunt.

3. Resp. ad tertium: Linea consanguinitatis est series seu collectio ordinata personarum sanguine junctarum ab eodem stipite descendentium. Linea hæc duplex est, una dicitur recta, & est series seu ordo personarum, quarum una ab altera originatur. Bisariam subdividitur, nimirum secundum habitudinem principii ad eos, qui inde originantur, & secundum habitudinem eorum, qui derivantur ad suum principium. Laym. l. c. n. 3. Prior vocatur linea descendentium seu inferior, in qua continentur personæ, quæ ab ascendentibus derivantur, ut filii, nepotes, pronepotes, abnepotes, & sic in infinitum. Posterior dicitur ascendentium seu superior, in qua stant ii, à quibus alii ducunt originem, ut pater, avus, proavus, abavus, &c. Altera dicitur linea transversa, transversalis, obliqua, collateralis; & est series & ordo personarum sanguine inter se junctarum, descendentium quidem ab eodem stipite, quarum tamen una ab alia non ducit originem, ut frater patris, filii & filia fratris, nepotes & neptes ex fratre, pronepotes & proneptes ex fratre; item patruus & amita, magnus patruus, & magna amita, magnus propatruus, & magna pro-

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. IV.

amita &c. Linea collateralis seu transversa alia est æqualis, continens nimirum personas, de quarum cognatione quaeritur in æquali gradu distantes à communi stipite. V. G. duo fratres, frater & foror. Si autem unus altero pluribus gradibus distet (hoc est, inter ipsum & stipitem plures personæ mediant, quàm inter alterum & stipitem) sunt collaterales in linea inæquali; sic frater à fororis vel fratris filia distat inæqualiter; quia fratres cum stipite, nempe patre, sunt in primo gradu, filia est in secundo gradu à stipite, ergo in inæquali gradu. Porro quoties fit mentio lineæ, nisi aliud exprimat, de linea recta intelligendum est, & non de transversa, monet Castrop. l. c. p. 7. n. 2. ex Peregrin. de fideicommiss. a. 22. & seq. Illud etiam notandum, quòd licet aliàs nepos propriè dicatur filius genitus ex filio vel filia respectu avi. l. jurisconsultus. §. nepos quoque. ff. de gradibus. appellatione tamen nepotis veniat etiam fratris vel fororis filius secundum communem usum loquendi. Pirh. b. t. n. 20. juxta c. tua nos. b. t. & Abb. ibi. n. 2. qui etiam addit, etiam in statutis nomine nepotis venire fratris filium.

4. Resp. ad quartum: Gradus consanguinitatis est habitudo conjunctionis unius consanguinei ad alterum per ordinem ad stipitem, à quo descendunt. Castrop. l. c. sive est distantia unius personæ ab altera in linea seu scala consanguinitatis Laym.

Quaest. 222. Quæ sint regule pro computandis & cognoscendis gradibus consanguinitatis.

1. **R** Esp. Statui communiter tres: Prima pro linea recta, ascendentium nimirum & descendentium, quam tam in jure civili, quam canonico receptam esse dicit Pirh. b. t. n. 4. nimirum quòd in linea recta tam ascendente quàm descendente tot sint gradus, quot personæ, unà demptâ, nimirum communi stipite, à quo prima ducitur origo; unde pater & filius sunt juncti in primo gradu (pater enim secundum se non constituit gradum, sed in ordine ad filium, adeoque cum eo constituit primum gradum; hic filius iterum cum filio à se genito secundum gradum) avus & nepos in secundo gradu, proavus & pronepos in tertio gradu, abavus & abnepos in quarto gradu. Eandem regulam sic exponit Castrop. l. c. n. 3. tot gradibus unus alteri conjungitur, vel ab eo distat, quot generationibus mediantibus ab eo descendit; sic filius est in primo gradu cum patre; quia mediâ unâ generatione ab eo procedit, nepos cum avo in secundo gradu, quia duplex generatio inter eos mediat.

2. Altera est regula pro linea transversa æquali, desumpta ex c. ad sedem. & c. parentela. 35. q. 5. quot gradibus personæ distant à stipite, tot gradibus distant inter se; cum enim tota & adæquata ratio conjunctionis harum personarum sit unio cum stipite communi, merito computantur gradus juxta distantiam ab illo, nec possunt magis aut minus distare inter se, quàm à stipite. Sanch. l. 7. d. 50. n. 5. Pirh. b. t. n. 5. Sic itaque quia duo fratres vel sorores uno solùm gradu in linea recta distant à communi stipite, ideo ipsi inter se uno tantum gradu distant in linea transversa; patruales verò & consobrini, id est duorum fratrum vel sororum filii vel filia, quia in linea recta à communi stipite, hoc est, ab avo vel avia, distant duobus gradibus, ipsi inter se distant duobus gradibus; adeoque in secundo linea transversa sibi conjuncti, similiter filii & filia patrueliam vel consobrinorum, quia in linea recta distant tribus gradibus à stipite, sibi sunt in tertio gradu conjuncti.

P

3. Tertia

3. Tertia regula pro linea transversa inæquali, sive dum personæ quædam in lineis collateralibus inæqualiter distant à communi stipite, desumpta ex *c. fin. h. t.* est: tot gradibus unus alteri conjungitur, vel ab eo distat, quot gradibus à communi stipite distatis, qui est remotior. Sic Petrus & Joannes patruales sunt in secundo gradu conjuncti. Paulus Joannis filius & Petrus sunt sibi in tertio gradu conjuncti; quia Paulus à stipite distat tribus gradibus; sic Maria neptis Petri, & Anna abneptis illius, Paulus abnepos ejusdem Petri, ab utraque, nempe Maria & Anna distat etiam in æquali gradu, nempe quarto, quia quatuor gradibus distat à Petro.

Quæst. 223. Qualiter hæc graduum computatio servetur in utroque jure, & ubi servandum quod ad hoc Jus Canonicum, & ubi Jus civile.

1. **R**esp. primò: In computatione graduum lineæ rectæ convenit Jus civile cum Jure canonico, ut dictum; secus in computatione graduum lineæ transversæ tam æqualis quàm inæqualis; in Jure siquidem civili tot sunt gradus, quot personæ collaterales, quæ inter se conferuntur, dempto stipite, ut *Pirh. l. c. n. 7.* sive, quod idem est, Jus civile computat omnes gradus, qui sunt in personis computatis seu inter se collatis, utpote quarum quælibet suum distinctum gradum habet à stipite; sic juxta illud duo fratres sunt in secundo gradu; quia sunt duæ personæ collaterales, sive quia sunt duo gradus in iis, dum eorum quisque suum gradum habet per ordinem ad stipitem communem; duo filii fratrum sunt in quarto gradu; quia sunt quatuor personæ, sive quia complectuntur quatuor gradus seu generationes distinctas, dum unusquisque horum filiorum duabus distinctis generationibus descendit à communi stipite. Sic patruus ac nepos ex fratre sunt in tertio gradu; quia tres personæ hic, & tres generationes diversæ intercurrunt; duorum patruelium vel consobrinorum filii sunt in sexto gradu; quia intercurrunt hic sex personæ, nempe duo fratres, duorum horum filii, seu duo patruales & horum duo filii, seu generationes seu à communi stipite, hic numerantur.

2. **R**esp. secundò: Computatio graduum Juris canonici semper servanda, quò ad matrimonia fidelium; quia circa hæc Jus civile nihil disponere habet. Quò ad successiones hæreditarias, tam in foro ecclesiastico, quàm civili servanda computatio Juris civilis; quò ad alios contractus & actiones servanda computatio illius fori, ad quod contractus vel actio pertinet, nempe juris civilis in foro sæculari; Juris canonici in foro ecclesiastico, uti hæc omnia notant. *Sanch. l. 7. d. 50. n. 8. Gutt. c. 98. n. 11. Covar. in 4. decret. 2. p. c. 6. §. 6. n. 8. Castrop. n. 5. Pirh. n. 7.*

Quæst. 224. Consanguinitas in genere quo jure sit impedimentum dirimens.

1. **R**esp. Præscindendo à jure naturæ, quo fortè aliqua consanguinitas dirimit matrimonium contrahendum, de quo in *seq. quæst.* consanguinitas non dirimit illud amplius jure aliquo divino veteri; cum illud per legem evangelicam sit abrogatum. Sed neque jure aliquo novo divino à Christo lato & promulgato; cum nullum tale exstet; sed jure Pontificio; quo quidem olim reddebatur irritum usque ad septimum gradum inclusivè lineæ transversæ, ut constat ex *c. ad sedem. 35. q. 5.* aliisque decreti textibus; postmodum autem in Concilio Lateranensi sub Innoc. III. restrictum est hoc

impedimentum dirimens ad gradum quartum inclusivè, ut constat ex *c. non debet. h. t.* Ratio autem, cur conveniens fuerit irritari matrimonia inter consanguineos, hæc redditur à Castrop. *cit. p. 7. n. 6. Pirh. h. t. n. 15. Sanch. l. 7. d. 53. n. 3.* quòd, cum matrimonia ordinentur ad fovendam augendamque in republica caritatem, & consanguinei jam satis vel hoc ipso titulo amore familiaritate sint conjuncti absque eo, quòd ad hunc finem egerent matrimoniis copulari, expediebat matrimonia ad eos solos extendi, qui dicto titulo amicitiae carent. Item (quam rationem tradit D. Thom. 2. 2. q. 154. a. 9. in corp.) quòd, cum actus conjugalis quandam ex se indecentiam & turpitudinem referat, quæ reverentiam consanguineis debitam dedecet; ac denique ne, cum consanguinei summam inter se familiaritatem habeant, sæpe eorum pudicitia periclitetur, si matrimonia invicem contrahere possent, *Sanch. Pirh. Castrop. ll. cit.* Ratio verò, cur ad quartum solum gradum restrictum sit hoc impedimentum, hæc deducitur ex *cit. c. non debet.* nimirum, quòd in ulterioribus gradibus jam non poterat absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio seu irritatio (nempe ad septimum usque gradum) generaliter observari; cum sæpe diffiçiliter sciri possit, quinam quinto, sexto, septimo gradu, præsertim inter plebejos, conjuncti sint; quia tam remota cognatio æstimari & computari non solet. Ad hæc, ut *Pirh. h. t. n. 16. ex Tanner. Tom. 4. d. 8. de mat. q. 4. du. 4. n. 52.* ipsa realis participatio seu communicatio ejusdem sanguinis ex primo stipite traducta vix ultra quartam generationem perduret ob perpetuam humani corporis resolutionem & commixtionem cum alio sanguine. Unde etiam patet rationem illam adjectam per modum congruentiæ in *cit. cap.* ideo restrictionem factam ad quartum gradum, quòd corpus humanum consistet quatuor humoribus, non ita ridiculam & puerilem esse, uti cavillantur hæretici, ut rectè notavit *Sanch. l. c. d. 53. n. 6. & ex eo Pirh. l. c.*

2. Inferitur ex dictis, validum esse matrimonium inter consanguineos, quorum unus distat à stipite ultra quartum gradum, scilicet ex uno latere, & alter ex altero latere intra quartum; cum computatio faciendâ juxta gradum remotiorem; pro ut hæc illatio constat ex *c. vir qui. h. t.* Idque verum, etsi unus distet solum uno gradu à stipite. V. G. abnepos seu quartus nepos distans ab atavo seu quarto avo in quinto gradu, poterit matrimonium contrahere cum filia atavi ei conjuncta in primo gradu. *Sanch. n. 5. Pirh. n. 17.* cum communissima.

Quæst. 225. An matrimonium in primo vel etiam in secundo aliòve gradu consanguinitatis lineæ rectæ, nempe inter patrem & filiam, inter matrem & filium sit irritum jure naturæ.

1. **R**esp. ad primum: Matrimonium in primo gradu contractum esse irritum jure naturæ adeoque ab Ecclesia indispensabile, est communis omnium sententia. *Sanch. l. 7. d. 51. n. 7. Laym. l. 5. rr. 20. p. 4. c. 6. n. 1. Ponc. l. 7. c. 31. n. 4. Castrop. cit. p. 7. n. 8. &c.* Ratio autem, qua quidem probatur esse inconveniens tale matrimonium, non verò, quâ probatur esse etiam irritum, est, quòd genitus sit genitori subjectus & inferior, matrimonium verò suapte naturâ æqualitatem respiciat inter conjuges; eò quòd dicta subjectio naturalis non obsit, quò minus ad usum conjugalem æqualitas habeatur.

tur. Castrop. l. c. Unde ex eo hujus irritationis ratio petenda est, quod copula seu commixtio illa parentum, cum liberis secundum se & ex natura rei sit facta, uti patet ex naturali instinctu omnium ferè gentium, & quorundam etiam animalium, teste Aristot. de histor. animal. l. 9. c. 49. & Plin. l. 8. hist. nat. c. 42. & prout docet D. Ambros. Ep. 66. ad patrem. abhorrentium talem concubitum; si autem jure naturæ illicita talis copula, inde rectè inferri videtur; ergo & matrimonium, quod ad copulam talem suapte natura refertur, jure naturæ invalidum censendum, seu tale, cujus contrahendi potestatem humano generi non concesserit Deus. Est tamen probabile, non esse hoc ita intrinsecè malum & naturæ repugnans, quin dicta turpitudine & indecentia in tali matrimonio reperta honestari possit in & à singulari & unico casu necessitatis publicæ conservandi genus humanum, deficientibus omnibus aliis hominibus præter patrem & filiam, vel matrem & filium, adeoque & Deus in hoc casu dispensare possit, reddendo in ordine ad actum conjugalem tantum filiam æqualem patri, bono publico prævalente contra reverentiam patri debitam, utpote privatam, Sanch. n. 10. Ponc. Laym. Castrop. LL. cit.

2. Resp. ad secundum: An irritetur quoque matrimonium jure naturæ in gradibus aliis extra primum, incertissimum est, ut bene Castrop. l. c. n. 9. tum propter opinionum diversitatem, tum ob rationum, quibus singulæ nituntur, non sat magnam firmitatem. Prohibitum esse ac irritum matrimonium jure naturæ non solum intra quartum, sed & in omni ulteriore in infinitum lineæ rectæ gradum, ita ut, si resurgeret Adam, nullam posset uxorem ducere, cum sit totius generis humani seu hominum omnium communis pater; tenent Bellarm. l. 1. de matrim. c. 28. Laym. l. c. n. 2. Pirh. h. t. n. 9. Gasp. Hurt. d. 17. diff. ult. & plures alii apud Sanch. l. 7. d. 51. n. 12. quibus favent jura civilia, l. nuptia. ff. de rit. nupt. ubi: *Nuptia subsistere non possunt inter eas personas, quæ in numero parentum liberorumve sunt proximi, sive anteriores sint in infinitum.* & l. ult. ff. eod. ubi: *Jure gentium incestum commisit, qui ex gradu ascendendum vel descendendum uxorem ducit.* & §. ergo omnes. Inst. eod. Quas leges, cum per jus canonicum correctæ non sint (siquidem cit. c. non debet. h. t. non loquitur de gradibus lineæ rectæ, sed transversæ) servandas quoque esse in foro ecclesiastico, censent iidem AA. nec deficit ratio; quia nimirum omnes ascendentes in hac linea verè sunt & dicuntur parentes & majores, à quibus descendentes, non tantum per accidens, sed per se dependent tanquam à principii generationis, cum causæ causæ sit causæ causati; adeoque iis non minus quam parentibus descendentes jure naturali debent reverentiam & submissionem; huic autem adversetur turpitudine illa reperta in copula. Sed neque hic, ut fit in linea transversa, spectetur major aut minor participatio sanguinis communicata à virtute generante communis stipitis (quæ in remotioribus descendentes minor est, ac tandem omnino extinguitur, ita ut consanguinei esse desinant) quam ratio principii, cui per se reverentiam debent; omnes autem ascendentes sint principium per se necessarium descendendum.

3. Contrarium directè tenent Sanch. d. 51. n. 15. Ponc. l. 6. c. 81. n. 6. & apud illos alii, contrario omnino nixi fundamento, nimirum quia censent ascendentes non esse principium descendendum. V. G. avum non esse principium neptis, sed tantum

R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. IV.

applicare principium, generando nimirum patrem illius; adeoque non debeat illis eadem reverentia, quæ patri, & consequenter non sit illa turpitudine, quæ est in copula cum parentibus. Vix quid diversum ab his AA. docet Castrop. cit. n. 9. dum ob easdem rationes credit, saltem ultra gradum secundum jure naturæ non irritari matrimonium. Quod autem ultra gradum quartum non irritetur hoc jure, convinci se eâ ait ratione, quod Pontifex hoc impedimentum restringens ad quartum gradum locutus fuerit non tantum de gradibus lineæ transversæ, sed & lineæ rectæ; eò quod aliàs posset quis cum suo ascendente contrahere in secundo gradu, sequens opinionem probabilem, illud matrimonium jure naturæ irritum non esse. Ad quod tamen facile dici posset, quod sicut in primo gradu irritum non est matrimonium jure Pontificio, ne declarativè quidem; quia id supponebant Concilia & Pontifices irritum jure naturæ; sic nec intra nec ultra quartum gradum lineæ rectæ, sed solum jure naturæ; quod maximè verum est, si omnes gentes bene moratæ & institutæ horruerint semper talia matrimonia cum ascendentibus, & quidem absque aliquo jure positivo id inhihentem.

Quest. 226. An matrimonium in primo gradu lineæ transversæ, nimirum inter fratres & sorores, sit irritum jure naturæ.

1. Resp. In hoc quoque non convenire AA. affirmant Sanch. d. 52. num. 11. Bellarm. l. 1. de mat. c. 28. Valent. Tom. 4. d. 10. p. 3. §. controversia. Gutt. c. 98. n. 20. Covar. in 4. decret. 2. p. c. 6. §. 10. n. 15. Laym. cit. c. 6. n. 3. Pirh. h. t. n. 10. Fundamentum eorum est, quod quoque inter fratres & sorores ob sanguinis conjunctionem sit quidam naturalis pudor & reverentia, cui valde adversaretur actus conjugalis, per quem turpitudine alterius revelatur; quare pleræque gentes tale matrimonium detestatae sunt teste Aristot. l. 2. polit. c. 2. (ad quod tamen Cón. quod apud plerasque gentes matrimonia illa irrita fuerint jure positivo) & quæ illud permittebant graviter fuerunt super hoc reprehensæ & notatæ tanquam barbaræ, ut refert S. August. l. 22. contra Faustum. c. 35. unde etiam Genes. 20. ex eo, quod Sara diceretur ab Abrahamo soror, Pharao putavit esse uxorem illius, tunc, quando lex nulla adhuc positiva exstabat, reddens tale matrimonium irritum; ad quod tamen AA. contrariæ sententiæ dicunt, sufficillè ad illud Pharaonis judicium, quod matrimonia rarè inter fratres & sorores contingerent. Confirmari quoque videtur hæc sententia ex eo, quod Ecclesia nunquam in hoc gradu, etsi id petitum à Papa, ut Sanch. l. c. voluerit dispensare. De cætero ad hoc, quod loco quoque confirmationis afferunt hi AA. nimirum quod in c. gaudemus. de divortii Innoc. III. jubendo, ut qui in infidelitate in secundo vel ulteriore gradu contraxerunt, non separentur, satis innuat, si contraxerint in primo gradu, separandos esse; dicunt adversarii, ideo Pontificem de primo gradu tacuisse, seu id indecisum reliquisse, eò quod id sub opinione constitutum esset.

2. E contra negant cum D. Thom. 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. Cajet. ibid. Ponc. l. 7. c. 32. n. 3. Cón. d. 32. du. 1. n. 19. Hurt. d. 17. diff. 5. n. 12. Castrop. l. c. n. 11. & plures apud illum; eò quod negent tantam dedecentiam reperiri in illa fratrurn cum sororibus copula; uti id nituntur probare pri-

mò, quòd gentes plures etiã bene institutæ universaliter ista conjugia detestata non sint, cum plures ea sustinuerint teste Paleoto. *l. 2. de nobis filiis c. 3. à n. 2.* prout refertur in specie de quibusdam gentibus in provincia Peruana. Sed faciliè id diluitur testimoniis adductis paulò ante in contrarium; & quis neget gentes illas Peruanas fuisse barbaras? secundo quòd ab initio mundi talia conjugia licita fuerint. Ad quòd tamen etiã satis consequenter dicere videntur oppositæ sententiæ AA. nimirum admittendo, non esse eam reverentiam & sanguinis conjunctionem tantam, quanta est inter parentes & liberos; adeoque copulam inter illos non ad eò indecentem, quin ab auctore naturæ in tali casu necessitatis, qualis fuit ab initio mundi inter filios & filias Adæ ad genus humanum propagandum, permitti potuerit. Admittunt nihilominus adversarii, ut expressè Laym. *l. c. Pirh. n. 11.* propter has & similes rationes probabilium quoque esse oppositam sententiam, nempe quòd licet matrimonia inter fratres & sorores ex se sint indecentia & illicita, ac proinde jure naturæ prohibita, non tamen sint jure naturæ irrita; neque enim eo ipso, quòd aliquid jure naturæ sit illicitum, etiã eodem jure est irritum. Sic enim violare sine causa fidem alteri datam est jure naturæ illicitum, & tamen, si sponsus sine causa dissolvens sponsalia, frangat fidem datam sponsæ contrahendo cum alia matrimonio, hic contractus matrimonialis non est nullus, sed valet; quare prohibitio juris naturæ in eo fundata, quòd talis operatio dictanti ipso lumine rationis apud omnes gentes adversetur rationi naturali, non sufficit, ut etiã eo ipso sit irritum; sed tunc tandem, quando illud ipsum quoque intrinseco fini talis actus vel operis opponitur. Unde jam, si non obstante tali facto vel opere jure naturæ illicito, natura & finis matrimonii (qui est procreatio sobolis & remedium concupiscentiæ) illaesa permaneant, matrimonium quidem in eo casu erit illicitum, non tamen invalidum, ex quo tamen sequi videtur, æquè parum jure naturæ esse irritum matrimonium inter parentes & liberos; quia dictus finis matrimonii manet illæsus. Sic quoque probabile videtur, potuisse occasione illius, quòd ea matrimonia sub ini-

tium mundi erant licita & valida, propagato deinceps humano genere, apud gentes aliquas perseverare consuetudinem ea celebrandi. Quamvis autem ex probabili hac sententia sua Sanch. *d. 52. n. 12.* cum Veracruz. *2. p. spec. a. 12. concl. 2.* inferant, si ex gentibus, apud quas est consuetudo talia matrimonia celebrandi convertantur ad fidem, non esse tali conjugio conjunctos separandos; consultius tamen ait Laym. in re ad eò gravi esse consulere Pontificem.

Quæst. 227. An matrimonium in secundo cæterisque gradibus lineæ collateralis sit irritum jure naturæ.

REsp. Negativè cum Sanch. *l. c. n. 11.* Laym. *l. c. n. 4.* & communi; tamen enim turpe plerumque sit cum cognata contrahere matrimonium, naturâ dictante deberi illi reverentiam quandam, cui adversetur copula carnalis, ut Bellarm. *l. 1. de mat. c. 27. respons. ad 1. arg. & ex eo Laym. l. c.* quod etiã spectasse videtur præceptum illud *Levit. c. 18. omnis homo ad proximam sanguinis non accedat, ut revelet illi turpitudinem ejus.* Adeoque jam indecens esse videatur, si passim istiusmodi matrimonia, maxime in gradibus propinquioribus, instituantur sine urgente causa; non tamen jure naturæ ita sunt prohibita, multoque minus irrita, ut ob rationabilem causam, præsertim publica autoritate accedente, honestarum non possint. Probatur quoque idem à posteriore imprimis ex *c. gaudemus de divorciis.* ubi deciditur, infideles ad fidem conversos, si in secundo vel ulterioribus gradibus lineæ obliquæ contraxerint matrimonium, separandos non esse, cum constitutionibus canonicis non arctentur (vel potius, arctati non fuerint, dum infideles essent) separandi autem essent, si matrimonium in illis gradibus jure naturæ (quò & illi in infidelitate obligabantur) irritum est; dein in veteri testamento viri sancti in istis gradibus contraxerunt; Abraham duxit Saram fratris filiam, *Genes. 11.* Isaac Rebeccam consobrinam suam; & sic videmus passim Pontifices ex rationabili causa in his gradibus dispensare.

CAPUT II. De affinitate.

Quæst. 228. Quid sit affinitas.

REsp. Est propinquitatis personarum ex carnali copula proveniens; ita Theologi & utriusque Juris periti apud Sanch. *l. 7. d. 64. n. 1.* cum D. Thom. communiter recepto in *4. d. 41. q. unic. a. 1.* cum enim per copulam vir & mulier fiant una caro, consanguinei feminae redduntur affines viri in eo gradu, in quo sunt consanguinei feminae, & consanguinei viri sunt affines feminae in eo gradu, in quo sunt consanguinei viri, juxta quòd dicitur *c. fraternitatis. 35. q. 10.* ubi: *Si una caro fuerit, quomodo poterit aliquis eorum propinquus uni pertinere, nisi pertineat alteri.* Unde jam

Infertur primò: Saltem verè & propriè dictam affinitatem non nasci ex matrimonio rato tantum, Castrop. *ir. 28. d. 4. p. 8 num. 3.* Sanch. *l. 7. d. 64. n. 25.* Gutt. *c. 99. n. 7.* Pirh. *b. e. n. 27.* juxta quòd definitivè Pius V. in Bulla edita *calend. Jul. 1568.* super declarat, Concil. Trid. de impediment. affinit.

quæ incipit, ad Romanam, quidquid velint aliqui apud Sanch. *l. c.* cum Sylv. *v. matrimonium. 8. q. 14. disto 2.* oriri ex tali matrimonio affinitatem quandam initialem, siquidem hoc ipsum est impedimentum publicæ honestatis. Infertur secundo, quòd ex ipsa affinitate non nascatur affinitas alia; hinc licet consanguinei viri sint affines feminae ab eo carnaliter cognita, non tamen sunt affines consanguineorum feminae, & è contra; uti habetur expressè *c. super his. b. e.* quare si Titius cognovit Cajam, pater, filius, frater Titii non impediuntur contrahere cum matre, filia, sorore Cajæ.

Quæst. 229. Num affinitas nascatur ex copula fornicaria seu illicita.

REsp. primò: Nasci eam ex copula illicita, imprimis jure ecclesiastico certum est: *c. discretionem. de eo qui cognovit consang. uxor. sua.* patet etiã ex eo, quòd hoc jure expressè dicatur